

IN ABSENCE OF SHADOW

EVA-TERÉZ GÖLIN

19/5 — 23/6 2022

text av Lars-Erik Hjertström Lappalainen

Jag känner mig knäpp i huvudet när jag tittar på *De ringmärkta*; det är någonting som inte stämmer och som får min blick att i bilderna röra sig skröpligt tafatt, som om den hade glömt vad den var på väg att göra. Ändå ser bilderna ut att vara nog så begripliga: folk flyter fram på badringar i en sk lazy river – finns inget bättre! Det märkliga är snarast att de tycks ha fotograferats av en övervakningsskamera – men i så fall, varför? Och varför har i så fall kropparna inte registrerats på ett sätt som underlättar fastställandet av de specifika relationerna mellan dem. En märklig intimitet råder mellan kroppar, badringarna och vattnet, som om de bara vore tillfälliga former som är på väg att flyta in i varandra. Kanske är bollen egentligen inte mer boll än det där molnet utanför mitt fönster är en backhoppare, även om det nu ser så ut. Lite grann påminner relationerna mellan kropparna här om de som man kan se i termografier, där handens värme kan ha spridits till trappträcket den håller i, så att de två ser ut att hänga ihop. Och på ett liknande nästan oavgörbart vis tenderar de här fotona av Eva-Teréz Gölin att te sig som målningar. Fast det är de väl inte.

När vi tittar, lär oss neurovetenskapen, sker i hjärnans syncentrum en separation mellan ljusförhållanden och visuella värmeförhållanden, dvs. kulörförhållanden (i vilka ju varmt och kallt är helt avgörande egenskaper). I hjärnans tolkning av ljusförhållandena uppstår rums- och rörelseuppfattningen, medan kulörkontrasterna ger upphov till bollar och ansikten och annat som finns i det där rummet. I Photoshop finns en liknande funktion, och urvalet som görs markeras med en röd färg, vilken i utställningen återges i en monokrom. Genom den funktionen har Gölin själv agerat syncentrum och spjälkat färgfotografier från internet (av det slag som också finns med i utställningen) tagit bort gråskalan, dvs. alla ljusförhållanden, och därmed det som för hjärnan konstituerar bildrummet. Kvar borde då bara vara en yta med färg och form.

Men kulörernas relationer kan också ge upphov till en rumskänsla, i ett annat typ av seende som i viss mån liknar termografins, men som också reagerar på kulörernas övriga kvaliteter, utöver deras värme och kyla. Där registreras en annan seende-praktik, andra avstånd och rörelser än i gråskalans rymd. Är kulören för skrovlig lättar man på blicken, för varm så avlägsnar man den något; det torra har en annan visuell rumslighet än det kladdiga eller glatta, det porösa möter blicken annorlunda än det kompakta. Om gråskalans rum bäddar för en ganska så stillsam och kontemplativ blick från en seende som alltid befinner sig på ett överbryggbart avstånd från det sedda, ger färgrymden upphov till ett seende som hela tiden riskerar att vara för nära: det sedda tycks komma i direktkontakt med det i synen seende och rörande subjektet. Den typiska estetiska åkomman i det rummet är en slags trygg hysteri, skriver Gilles Deleuze, på grund av den alltför stora närheten.

Dessa kulörkontraster, och deras rumslighet, har Gölin återskapat i ljuskontrasternas gråskala och därigenom i svart-vitt maskerat den typ av rum som skapats av rena kulörrelationer. Det är en märklig *trompe-l'œil*, ett lustiga-huset till bild, som rubbar ens visuella balans. Man kan i de här bilderna se det i hur de extrema ljusförhållandena slår över i kulörrelationer: svärtan är här inte avsak-

nad av ljus, utan tydligt materiellt närvarande på ett sätt som känns i ögat, och i högdagrarna slår det maximalt ljusa över i en platt vit färg. Kvalitativ skillnad. Och vi ser också hur kulörrelationerna överskrider gråskalans möjligheter. Titta på pojakens öra, han som håller den svarta bollen. Det är ännu ljusare än högdagern på bollen, trots att det i gråskalerummet inte kan vara möjligt. Gölin har skapat ett helt eget bildrum – inte illa!

Därför rör sig plötsligt min blick på ett för bildrummet helt dysfunktionellt sätt då det rör sig i ett färgtrum som om det vore den vanliga gråskalerymden. Varken kontemplativ stillhet eller koloristisk hysteri karakteriserar det här seendet, utan någon form av estetisk demens. Blicken irrar lite, stannar till i känslan av att den har glömt vad den letade efter, vart den var på väg, den rör sig igen men på stappliga steg, vet inte var den är, vet knappt om det den ser är ett minne eller något närvarande. För att ordentligt kunna se och röra sig i det där bildrummet måste seendet nog skapa sig helt nya vanor. Vilket seende som de här bilderna kan få oss att skapa, och vad det då kommer att se såväl i bilderna som utanför, har jag givetvis ingen aning om. Men bilderna utlovar ändå att man snart kommer att kunna se världen på nytt.